

Henkilöyhtiölain muuttaminen

Lausuntoyhteenvedo
avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä
annetun lain muutostarpeesta

*oikeusministeriö
justitieministeriet*

Henkilöyhtiölain muuttaminen

Lausuntoyhteenveto
avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä
annetun lain muutostarpeesta

19.6.2013

Julkaisun nimi	Henkilöyhtiölain muuttaminen Lausuntoyhteenveto avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain muutostarpeesta
Tekijä	Oskar Toivonen
Oikeusministeriön julkaisu	34/2013 Mietintöjä ja lausuntoja
OSKARI numero	OM 2/42/2012
ISSN-L	1798-7105
ISSN (PDF)	1798-7105
ISBN (PDF)	978-952-259-313-9
URN	URN:ISBN:978-952-259-313-9
Pysyvä osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-313-9
Asia- ja avainsanat	henkilöyhtiö, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä, avoimen yhtiön perustaminen, kommandiittiyhtiön perustaminen, avoimen yhtiön purkaminen, kommandiittiyhtiön purkaminen, yhtiösopimus, kaupparekisteri, yhtiökausi, yhtiösopimuksen irtisanominen, yhtiöosuuden lunastaminen
Tiivistelmä	<p>Oikeusministeriö sai Suomen pääomasijoitusyhdistys ry:ltä 25 päivänä toukokuuta 2011 ehdotuksen avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain muuttamisesta pääomasijoitustoimialan tarpeiden huomioimiseksi. Aloitteen jälkeen oikeusministeriössä laadittiin virkatyönä arviomuistio lain muutostarpeesta.</p> <p>Arviomuistiossa ehdotettiin muutettavaksi avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annettua lakia siten, että avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö syntyisivät ja niiden yhtiösopimuksen muutokset tulisivat voimaan rekisteröimisellä. Lakia ehdotettiin muutettavaksi myös siten, että yhtiösopimuksessa voitaisiin määrätä kommandiittiyhtiön äänetöntä yhtiömiestä ja vastuunalaisena yhtiömiehenä olevaa oikeushenkilöä sekä avoimen yhtiön yhtiömiehenä olevaa oikeushenkilöä sitovasti yli kymmenen vuoden yhtiökaudesta. Lisäksi ehdotettiin, että yhtiömiehet voisivat entistä joustavammin ennalta sopia yhtiön purkamisesta ja yhtiöosuuksien lunastamisesta.</p> <p>Arviomuistiosta pyydettiin lausuntoa (5.4.2013–31.5.2013) 65 taholta, jotka edustivat henkilöyhtiöiden sidosryhmiä, rekisteriviranomaista, verohallintoa, etujärjestöjä, ministeriöitä ja muita viranomaisilta sekä eri toimialoja ja asiantuntijajärjestöjä. Lausuntoja saatiin 25 kappaletta. Lähes kaikki lausunnonantajat kannattivat uudistusta ja pitivät ehdotettuja lähtökohtia ja tavoitteita pääosin oikeina. Osa lausunnonantajista, pääosin yrittäjien etujärjestöistä, ehdotti lisäksi hallinnollisen taakan vähentämistä siten, että kommandiittiyhtiön äänettömiä yhtiömiehiä ja näiden yhtiöosuuksia koskevien tietojen ylläpito siirrettäisiin kaupparekisteristä yhtiöiden itsensä pidettäväksi. Toisaalta viranomaistahot kannattivat nykyisen yhtiömiesten ja näiden omistusosuuksia koskevan rekisteröinnin säilyttämistä arviomuistion mukaisesti. Lausunnonantajilla oli lisäksi joitain yksityiskohtiin liittyviä näkökohtia.</p>

19.6.2013

Publikationens titel	Ändring av personbolagslagen. Remissammandrag om behoven av ändringar i lagen om öppna bolag och kommanditbolag.
Författare	Oskar Toivonen
Justitieministeriets publikation	34/2013 Betänkanden och utlåtanden
OSKARI nummer	OM 2/42/2012
ISSN-L	1798-7105
ISSN (PDF)	1798-7105
ISBN (PDF)	978-952-259-313-9
URN	URN:ISBN:978-952-259-313-9
Permanent adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-313-9
Sak- och nyckelord	personbolag, öppet bolag, kommanditbolag, lagen om öppna bolag och kommanditbolag, bildande av öppet bolag, bildande av kommanditbolag, upplösning av öppet bolag, upplösning av kommanditbolag, bolagsavtal, handelsregister, bolagstid, uppsägning av bolagsavtalet, inlösen av bolagsandel
Referat	<p>Den 25 maj 2011 lade Suomen pääomasijoitusyhdistys ry fram ett förslag för justitieministeriet om att ändra lagen om öppna bolag och kommanditbolag för att beakta behoven inom kapitalplaceringssektorn. Efter initiativet sammanställde justitieministeriet som tjänsteuppdrag en bedömningspromemoria om behoven av ändringar i lagen.</p> <p>I bedömningspromemorian föreslogs att lagen om öppna bolag och kommanditbolag ändras så att öppna bolag och kommanditbolag uppkommer och ändringar i deras bolagsavtal träder i kraft genom registrering. Enligt förslaget ska lagen också ändras så att man i bolagsavtalet kan ta in bindande bestämmelser om en bolagstid på över tio år för tysta bolagsmän och för juridiska personer som är ansvariga bolagsmän i kommanditbolag samt för juridiska personer som är bolagsmän i öppna bolag. Dessutom ska bolagsmännen smidigare än tidigare på förhand kunna avtala om upplösning av bolaget och om inlösen av bolagsandelarna.</p> <p>Under tiden 5.4–31.5.2013 blev 65 aktörer ombedda att yttra sig om bedömningspromemorian. De representerade personbolagens intressentgrupper, registermyndigheten, skatteförvaltningen, intresseorganisationer, ministerier och andra myndigheter samt olika sektorer och expertorganisationer. Sammanlagt 25 utlåtanden gavs. Så gott som alla remissinstanser understödde en reform och fann de föreslagna utgångspunkterna och målen i huvudsak korrekta. En del av remissinstanserna, i huvudsak från företagens intresseorganisationer, föreslog dessutom att den administrativa bördan minskas genom att de uppgifter som gäller kommanditbolags tysta bolagsmän och deras bolagsandelar inte längre ska upprätthållas av handelsregistret utan av bolagen själva. Å andra sidan understödde myndigheterna att den nuvarande registreringen av bolagsmännen och deras ägarandelar bibehålls på det sätt som anges i promemorian. Remissinstanserna hade dessutom vissa synpunkter i detaljfrågor.</p>

SISÄLLYS

1	Johdanto ja yhteenveto	8
1.1	Ehdotus henkilöyhtiölain muuttamisesta	8
1.2	Lausuntokierros	8
1.3	Yhteenveto lausuntopalautteesta	10
2	Yleiset kommentit	11
2.1	Yleinen suhtautuminen ehdotukseen ja sen tavoitteisiin	11
2.2	Muut jatkovalmistelussa huomioon otettavat henkilöyhtiölakia koskevat kommentit	12
2.3	Ehdotukseen liittyvä verolainsäädännön muutostarve	14
2.4	Riippuvuus muista lainvalmisteluhankkeista	14
2.5	Muu henkilöyhtiölain tuleva kehittäminen	14
2.6	Arviomuistion valmistelu	15
3	Säännöskohtaiset kommentit	17
4	Vaikutus julkiseen talouteen	21
	LIITE: MUISTIO KUULEMISTILAISUUDESTA	22

1 Johdanto ja yhteenveto

1.1 Ehdotus henkilöyhtiölain muuttamisesta

Oikeusministeriössä laadittiin yhdessä tärkeimpien sidosryhmien ja järjestöjen kanssa virkatyönä arviomuistio avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain muutostarpeesta. Muistio on ollut saatavilla oikeusministeriön internet-sivuilla:

<http://om.fi/fi/index/valmisteilla/lakihankkeet/yhtiooikeus/henkiloyhtiolainmuuttaminen.html>

Henkilöyhtiölain muuttamista koskevassa arviomuistiossa on esitelty muutettavat lainkohdat ja arvioitu muutostarvetta. Henkilöyhtiölain muuttaminen siten, että jatkossa yhtiöt syntyisivät rekisteröintihetkellä vaikuttaa sekä olemassa oleviin rekisteröimättömiin yhtiöihin että tulevaisuudessa perustettaviin yhtiöihin. Kaikkia henkilöyhtiöitä koskevia muutoksia olisivat sen sijaan purkamiseen ja lunastukseen liittyvät sopimusvapauden lisäykset sekä yhtiösopimusten muutosten voimaantulo rekisteröimällä.

1.2 Lausuntokierros

Henkilöyhtiölain muuttamista koskeva muistio, yhteenveto sekä lausuntopyyntö lähetettiin 5.4.2013 kaikkiaan yhteensä 65 toimijalle. Lausunnon antamisen määräaika oli 31.5.2013.

Viimeinen lausunto on vastaanotettu 7.6.2013. Lausuntopyynnön saaneista tahoista 20 antoi lausunnon (merkitty alla olevassa listassa merkillä *). Viisi toimijaa ilmoitti, ettei niillä ole lausuttavaa asiassa. Lausuntopyynnön jakelussa mainittujen toimijoiden lisäksi Turun kauppakamari (TuKK) toimitti lausunnon. Lisäksi oikeusministeriö järjesti 22.4.2013 sidosryhmille keskustelutilaisuuden, jossa keskusteltiin arviomuistiossa esitetyistä muutosehdotuksista (liite).

Sisäasiainministeriö	SM	*
Valtiovarainministeriö	VM	*
Työ- ja elinkeinoministeriö	TEM	Ei lausuttavaa
Sosiaali- ja terveysministeriö		
Suomen Pankki		
Keskusrikospoliisi	KRP	*
Konkurssiasiamies	KA	*
Patentti- ja rekisterihallitus		
Finanssivalvonta		
Valtiontalouden tarkastusvirasto	VTV	*
Verohallitus	VH	*
Viranomaisyhteistyön kehittämisprojekti		
Helsingin ulosottovirasto		
Julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunta		
Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunta		
Kirjanpitolautakunta	KPL	Ei lausuttavaa
Valtion tilintarkastuslautakunta		
Helsingin kauppakorkeakoulu		
Helsingin yliopisto, oikeustieteellinen tiedekunta		
Joensuun yliopisto		
Jyväskylän yliopisto		
Lapin yliopisto		
Lappeenrannan teknillinen yliopisto		
Oulun yliopisto		
Svenska handelshögskolan		
Tampereen yliopisto, kauppa- ja hallintotieteiden tiedekunta		
Turun kauppakorkeakoulu		
Turun yliopisto, oikeustieteellinen tiedekunta		
Vaasan yliopisto, kauppatieteellinen tiedekunta		
Akava ry	AKAVA	Ei lausuttavaa
Elinkeinoelämän Keskusliitto EK ry	EK	*
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry		
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry	STTK	*
Arvopaperimarkkinayhdistys ry		
Arvopaperivälittäjien yhdistys ry		
Bisnode D&B Finland Oy		
Eläkesäätiöyhdistys-ESY ry	ESY	*
Finanssialan Keskusliitto	FK	*
Finlands Svenska Andelsförbund		
Hallitusammattilaiset ry		Ei lausuttavaa
Helsingin Pörssi (NASDAQ OMX Helsinki)		
HTM-tilintarkastajat ry	HTM	*
Julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajat ry		
Keskuskauppakamari	KKK	*
KHT-yhdistys ry	KHT	*
Luottomiehet-Kreditmännen ry		
Osakesäästäjien Keskusliitto ry		

Pellervo-seura ry		
Suomen Asiakastieto Oy	SA	*
Suomen Perheyritysten Liitto		
Suomen Asianajaliitto		
Suomen Kaupan Liitto		
Suomen Kiinteistöliitto	KL	*
Suomen Kuntaliitto	KuntaL	Ei lausuttavaa
Sijoitusrahastoyhdistys		
Suomen Lakimiesliitto ry	LM	*
Suomen pääomasijoitusyhdistys ry	FVCA	*
Suomen Veroasiantuntijat ry	SVA	*
Suomen Yrittäjät ry	SY	*
Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta ry		
Taloushallintoliitto ry		
Taloustoimittajat ry		
Tapaturmavakuutuslaitosten liitto TVL		
Työeläkevakuuttajat TELA		

1.3 Yhteenveto lausuntopalautteesta

Lähes kaikki lausunnonantajat kannattivat ehdotettua uudistusta sekä pitivät ehdotettuja muutoksia oikeustilaa selventävinä ja oikeusvarmuutta parantavina. Lausunnonantajien mukaan ehdotukset helpottavat henkilöyhtiömuodon käyttöä erityisesti pääomasijoitus-toimialalla. Osa lausunnonantajista kiinnitti huomiota mahdollisiin päällekkäisiin menettelyihin yhtiön purkamisessa sekä huomauttivat, että velkojien oikeuksien toteutuminen tulee varmistaa laajennettaessa yhtiömiesten sopimusvapautta yhtiön purkamisesta.

Pääomasijoitusyhdistyksen ehdottama ja arviomuistion valmistelussa harkittu äänettömien yhtiömiesten nimi- ja yhtiöosuustietojen kirjaamisen siirtämisen viranomaiselta yhtiöille tuotti lausumia sekä puolesta että vastaan. Elinkeinoelämän toimijat kannattivat yhtiöiden hallinnollisen taakan keventämistä siirtämällä tämä velvoite yrityksille. Viranomaistahot puolestaan vastustivat esitystä, koska tietojen poistaminen rekistereistä vähentäisi läpinäkyvyyttä ja aiheuttaisi ongelmia harmaan talouden torjunnassa.

Ehdotuksen keskeisimmät uudistukset, yhtiön syntyminen rekisteröimällä, sopimusvapauden lisääminen yhtiön toimikausia ja purkutilanteita koskien sekä yhtiösopimuksen muutoksien rekisteröinti, saivat lähes varauksettoman tuen. Lausunnonantajien keskuudessa eniten mielipiteitä jakoi henkilöyhtiölainsäädännön kehittäminen tulevaisuudessa, teknisluontoiset uudistukset sekä yhtiömiesten tietojen hallinnointi.

Muutamissa lausunnoissa ehdotettiin harkittavaksi uuden tyyppistä lainsäädäntöä, kuten uusien yhtiömuotojen kehittämistä pääomasijoittajien tarpeisiin ja mahdollisuutta rajoittaa kommandiittiyhtiön vastuullisen yhtiömiehen vastuuta.

2 Yleiset kommentit

2.1 Yleinen suhtautuminen ehdotukseen ja sen tavoitteisiin

Kannatus. Suomen Asiakastieto Oy, Sisäasiainministeriö, Kiinteistöliitto ry, Valtiontalouden tarkastusvirasto, Turun kauppakamari, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry, KHT-yhdistys ry, Eläkesäätiöyhdistys – ESY ry, Suomen Lakimiesliitto ry, HTM-tilintarkastajat ry, Suomen Yrittäjät ry, Suomen Veroasiantuntijat ry, Suomen pääomasijoitusyhdistys ry, Keskuskauppakamari, Elinkeinoelämän keskusliitto, Finanssialan keskusliitto, Keskusrikospoliisi

Varaus. Valtionvarainministeriön mukaan arviomuiston esittämä kommandiittiyhtiön kehittäminen osake-yhtiön suuntaan, muuttamalla kommandiittiyhtiön sääntelyä hybridiluonteisen sopimusperusteisen kommandiittiosakeyhtiön suuntaan, ei ole välttämättä perusteltua.

Muu lausunto. Verohallinto, Konkurssiasiamies

Perustelut

Kannatus. FVCA ja TuKK pitävät ehdotusta pääomasijoitustoimialaa kehittävänä, yleisestikin elinkeinoelämän kannalta kannatettavana sekä oikeustilaa selkeyttävänä.

SY, KKK, EK, KL, SVA, ESY, HTM, VTV ja KRP:n näkemyksen mukaan tehdyt ehdotukset sekä lisäävät oikeusvarmuutta että selventävät vallitsevaa oikeustilaa. Ehdotetut muutokset ovat myös omiaan edistämään henkilöyhtiöiden toimintaa ja lisäävät oikeussuojaa.

KHT ja STTK kannattaa muiston ehdotusta siitä, että avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö syntyisivät rekisteröinnillä. Kirjallisen sopimisen katsotaan selventävän henkilöyhtiön perustamista ja yhtiösopimuksen sisältöä, ja muotoa koskevien vaatimusten katsotaan poistavan epävarmuutta ja tulkinnanvaraisuutta yhtiön syntymisen osalta. STTK katsoo lisäksi, että henkilökohtaisen velkavastuun takia yhtiömiehenä toimivan luonnollisen henkilön irtisanomisoikeus on syytä säilyttää voimassa olevan lain mukaisena.

LM suhtautuu myönteisesti sopimusvapauden lisäämiseen henkilöyhtiöiden kohdalla. Sopimusvapauden lisääminen edistää mahdollisuuksia toimia tehokkaalla tavalla ja on linjassa yleisen yhtiöoikeudellisen kehityksen kanssa. Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön syntyminen rekisteröimällä lisää selkeyttä ja parantaa yhtiöiden sopimuskumpaneiden turvallisuutta

SM pitää muutoksia tarpeellisina ja arvioi, että muutoksilla ei ole vaikutusta poliisin toimintaan.

SA pitää hyvänä ratkaisuna sitä, että henkilöyhtiö syntyy rekisterimerkinnällä. Tällä tavoin varmentuu se, että oikeustoimia jo mahdollisesti suorittavasta yksiköstä on heti rekisteröinnin jälkeen saatavilla tietoa, jolla on merkitystä sopimusten teon kannalta.

Varaus. VM:llä ei ole huomautettavaa arviomuistion säännösehdoiksiin yhtiön syntyisestä rekisteröitymällä ja yhtiön toimikauden pidentämisestä yli 10 vuoteen. VM kuitenkin katsoo, että arviomuistiossa kommandiittiyhtiön sääntelyä kehitettäisiin hybridi- luonteisen sopimusperusteisen kommandiittiosakeyhtiön suuntaan. Ei ole välttämättä perusteltua kehittää kaikista oikeushenkilöistä osakeyhtiötä muistuttavia, kuten osuuskunnasta ja nyt kommandiittiyhtiöstä.

Muu lausunto. VH katsoo, että muutoksen myötä verovalvonnassa tällä hetkellä ratkaistavia yhtiön perustamiseen, yhtiömiesasemaan ja yhtiöjärjestykseen liittyviä tulkin- tatilanteita voitaisiin ratkaista kaupparekisteritietojen perusteella, mikä vähentäisi tul- kintatilanteisiin liittyvää työtä tulevaisuudessa. Esitetyt muutokset helpottavat viran- omaisten ajantasaisten tietojen saamisen mahdollisuutta.

2.2 Muut jatkovalmistelussa huomioon otettavat henkilöyhtiölakia koskevat kommentit

Yhtiömiestietojen ylläpidon siirtäminen kaupparekisteriltä kullekin yhtiölle. VM, TuKK, STTK, VH ja KRP kannattavat sitä, että muistiossa mainitusta äänettömän yhtiömiehen yhtiömiestietojen ylläpidon siirtämisestä yhtiölle itselleen luovutaan. Järjestely voisi johtaa tosiasiallisen edunsaajan henkilöllisyyden salaamiseen, saatavilla olevien julkisten tietojen vähenemiseen, sekä mahdollistaa sellaisten tahojen toimimisen kommandiittiyhtiöissä, joiden elinkeinotoimintaa ei tulisi mahdollistaa. Lisäksi kyseinen järjestely olisi lisännyt Verohallinnon selvitysvelvollisuutta oikean verotuksellisen lopputuloksen varmistamiseksi ja vaarantanut tältä osin verotuksen oikeellisuuden.

Toisaalta KKK:n, KHT:n ja HTM:n mukaan kommandiittiyhtiön äänettömän yhtiömiehen henkilötietojen osalta sääntelyä tulee muuttaa siten, että äänettömän yhtiömiehen vaihtuminen ja muut yhtiömiestä koskevien tietojen muutokset merkittäisiin kaupparekisterin sijasta yhtiön tai yhtiön hallituksen ylläpitämään luetteloon äänettömistä yhtiömiehistä vastaavasti kuin osakeyhtiöiden osakkeenomistaja- ja omitustiedot ylläpidetään kunkin yhtiön toimesta. Tällöin rekisteritietoja koskevat vaatimukset olisivat yhtenäisempiä eri yhtiömuotojen välillä. Vaatimuksen poistamisella olisi välittömiä kustannus- hyötyjä yhtiöille verrattuna nykyiseen ehdotukseen.

KKK pitää lisäksi tärkeänä, ettei henkilöyhtiöiden hallinnollista taakkaa lisätä yksilöimättömien viranomaistarpeiden nimissä. Hallinnollista taakkaa tulisi sitä vastoin keventää. Kyseisen rekisteritiedon merkitystä harmaan talouden torjunnassa ei ole millään tavalla kvantifioitu tai suhteutettu aiheutuviin kustannuksiin. KKK:n mukaan saavutettavissa olevat hyödyt eivät vastaa aiheutuvia kustannuksia.

SVA katsoo, että yhtiösopimusten muutosten rekisteröinti voi olla työlästä. Esimerkiksi äänettömän yhtiömiehen vaihtumisen osalta voitaisiin harkita menettelyä, jossa riittävää olisi ilmoittaa tästä Verohallinnolle, joka sitten voisi jakaa tietoa eteenpäin, kuten esimerkiksi tilinpäätöstietojen osalta nykyisin tehdään.

Purku- ja irtisanomisehdot tilinpäätökseen. VTV esittää, että yhtiön tilinpäätöstä koskevan sääntelyn osalta arvioitavaksi voisi ehdotetun lisäksi tulla, olisiko lain 9 luvun 3 §:ssä perusteltua edellyttää, että avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön tilinpäätöstiedoissa edellytettäisiin lisäksi sisällytettävän pääasialliset tiedot siitä, miten yhtiö puretaan ja miten yhtiösopimus on irtisanottavissa. Yhtiösopimuksessa olevat sopimusehdot on osin rinnastettavissa yhtiöjärjestyksen osakelajikohtaisiin ehtoihin. Osakeyhtiöiden osalta edellytetään annettavan kutakin osakelajia koskevat yhtiöjärjestyksen pääasialliset tiedot. AKL:n sääntely lähentyisi näin sisällöllisesti osakeyhtiöiden sääntelyä.

Yhtiön poistaminen kaupparekisteristä konkurssin rauettua varojen puutteen vuoksi. KKK huomauttaa, että henkilöyhtiölaissa ei ole säännöksiä yhtiön konkurssin raukeamisen seurauksista, eikä tällaista sääntelyä esitetä ehdotuksessakaan lakiin lisättäväksi. Osakeyhtiölaissa sen sijaan on säädetty, että osakeyhtiön konkurssin rauettua yhtiö poistetaan kaupparekisteristä. Säännös on käytännön toiminnan ja oikeusvarmuuden kannalta selkeä, koska se estää varattoman ja tosiasiaassa vastuunkantoon kykenemättömän yhtiön toiminnan ja pahimmillaan käyttämisen rikollisiin tarkoituksiin. KKK esittää harkittavaksi, että myös henkilöyhtiölaikiin lisättäisiin osakeyhtiölakia vastaava säännös siitä, että henkilöyhtiö, jonka konkurssi on rauennut, poistettaisiin kaupparekisteristä. Henkilöyhtiölain pääsäännön mukainen yhtiön purkaminen yhtiömiesten sopimuksella tai selvitysmenettelyssä ei enää konkurssin rauettua ole tarpeen, kun yhtiö on varaton ja yhtiömiehet joka tapauksessa vastaavat yhtiön velvoitteista henkilökohtaisesti.

Yhtiömiestietojen merkitseminen kaupparekisterin tietojärjestelmään. VH katsoo, että tiedot henkilöyhtiön yhtiömiehistä tulisi rekisteröidä kaupparekisteriin myös yhtiösopimuksesta erillisenä tietona, jotta tietoja voidaan hyödyntää automaattisessa käsittelyssä ja tapausten ohjaamisessa tapauskohtaiseen käsittelyyn. Automaattisen käsittelyn myötä muutokset tulisivat verotuksessa huomioitua nykyistä reaaliaikaisemmin ja kattavammin ja VH:n käytössä olisi nykyistä oikeellisemmat ja ajantasaisemmat tiedot henkilöyhtiöiden yhtiömiehistä.

2.3 Ehdotukseen liittyvä verolainsäädännön muutostarve

VM ilmoitti alkavansa arvioimaan sitä, onko ehdotuksen vuoksi tarpeen muuttaa verolainsäädäntöä. Arviomuistion mukaan säädettäisiin määräajasta, jonka kuluessa nykyisin rekisteröimättömät yhtiöt on ilmoitettava Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin. Jollei rekisteri-ilmoitusta tehtäisi määräajassa, tällainen rekisteröimätön yhtiö olisi purettava. Selvitettäviä kysymyksiä liittyisi myös muun muassa rekisteröimättömien yhtiöiden verokohteluun.

VH huomauttaa, että kun avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön syntyminen olisi sidottu kaupparekisterimerkintään, tulisi toimintamuodon muuttamista koskevaa tuloverolain 24 §:n säännöstä muuttaa. Säännöstä tulisi muuttaa siten, että muutettaessa toimintamuoto avoimeksi yhtiöksi tai kommandiittiyhtiöksi, katsotaan edeltävän verovelvollisen verovuoden päättyvän siihen, kun avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö merkitään kaupparekisteriin. Muutos selkiyttäisi toimintamuodon muutoksen verotusta tilanteissa, joissa muutos ei tapahdu verovuoden päättyessä ja vastaisi tällä hetkellä osakeyhtiöksi muuttamistilanteita koskevaa sääntelyä.

2.4 Riippuvuus muista lainvalmisteluhankkeista

VM:ssä viimeistellään hallituksen esitystä vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2011/61/EU) täytäntöönpanon edellyttäväksi lainsäädännöksi. Tarkoitus ei ole ehdottaa muutoksia avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annettuun lakiin. Lakiehdotuksesta annetuissa lausunnoissa on kuitenkin ollut viitteitä siitä, että avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain muita muutostarpeita, arviomuistioita ja direktiivin täytäntöönpanoa voi olla tarpeen sovittaa yhteen.

2.5 Muu henkilöyhtiölain tuleva kehittäminen

SVA toteaa muutosehdotukseen nähden erillisenä kommenttina, että yhtymien käytön lisäämiseksi tulisi jatkossa harkita mallia, jossa myös vastuunalaisen yhtiömiehen vastuuta voitaisiin rajoittaa. Nykyisin tämä joudutaan monesti tekemään niin, että vastuunalaisena yhtiömiehenä käytetään tätä varten perustettua osakeyhtiötä, mitä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena.

VM huomauttaa, että Suomen rahoitusmarkkinoiden merkittävässä kilpailijamaissa on kehitetty yhteissijoittamisen oikeudellisia rakenteita. Arviomuistiota tulisi täydentää sillä, mitä yhtiöoikeudellisia seikkoja tulisi ottaa huomioon arvioitaessa tällaisten yhteissijoittamisen oikeudellisten rakenteiden perustamista Suomessa. Lisäksi tulisi arvioida, olisiko esimerkiksi kommandiittiosakeyhtiön kehittäminen Suomessa tarkoituksenmukaista. Yhteissijoittamisen oikeudellisten rakenteiden sääntelyä voi rahoitusmarkkinoiden kilpailukykyyn ylläpitämiseksi olla muutenkin tarpeen kehittää. Esimerkiksi vaihtuvapääomaisen sijoitusosakeyhtiön käyttämisen yhtiöoikeudellisena esteenä yhteissijoittamisessa on esimerkiksi pidetty osakeyhtiölain sääntelyä omien osakkeiden hankkimisesta.

FK toteaa, että yhtiömiesten vastuunrajoituksia koskevia kysymyksiä ei tulisi pohtia tässä valmistelussa. Asialla on niin olennainen vaikutus velkojien asemaan, että se tulisi vaatimaan erillisen valmistelun. FK katsoo, että asian käsittely tämän hankkeen yhteydessä ei ole mahdollista.

2.6 Arviomuistion valmistelu

Kannatus. Konkurssiasiamies, FVCA Ry, Suomen Yrittäjät, Elinkeinoelämän keskusliitto, sisäasiainministeriö

Varaus. Valtionvarainministeriö, STTK Ry, Keskuskauppakamari, Finanssialan keskusliitto

Perustelut

Kannatus. EK:n ja SM:n mukaan arviomuistio on hyvin laadittu ja siinä on kattavasti käsitelty muun muassa kansainvälistä kehitystä sekä yhteiskunnallista vaikutusta.

SY:n mukaan ehdotuksen yritysvaikutuksia on arvioitu asianmukaisesti.

FVCA:n mukaan ehdotuksessa on ansiokkaasti huomioitu pääomasijoitustoimialan erityispiirteet.

KA:n mukaan säännösehdotuksessa on asianmukaisesti huomioitu yhtiömiehen konkurssipesän oikeudet tässä tilanteessa.

Varaus. VM huomauttaa, että ehdotuksessa on seikkaperäinen kansainvälinen vertailu, jonka laajuus on puolet arviomuistiosta. Sen sijaan hankkeen tavoitteet esitetään suppeasti muutamalla rivillä. Esitystavan laajuuden epätasaisuuden vuoksi tavoitteita olisi aiheellista laajentaa ja syventää. Lisäksi arviomuistiossa on monin paikoin käsitelty ai-neellista verolainsäädäntöä, vaikka tarkoituksena ei ole muuttaa sitä. Arviomuistion

pohjalta laadittavassa hallituksen esityksessä vero-oikeudellisia kysymyksiä tulisi käsitellä vain siltä osin kuin se on perusteltua esityksen kannalta. Jos verotukseen liittyviä kysymyksiä käsitellään myös muutoin, voi tämä olla omiaan aiheuttamaan turhaa hämmennystä ehdotettavan muutoksen sisällöstä.

STTK oudoksuu sitä, että lainvalmistelu asiassa on käynnistetty yhden yhdistyksen esityksen pohjalta. Tästä syystä pidämme perusteltuna esitettyä laajaa lausuntokierrosta, jonka jälkeen vasta päätetään jatkovalmistelusta.

3 Säännöskohtaiset kommentit

1 luku

Yleisiä säännöksiä

2 §. Yhtiön synty ja rekisteröiminen

Lähes kaikki asiasta lausuneet (SA, SM, KL, VTV, TuKK, STTK, KHT, LM, HTM, SY, SVA, FVCA, KKK, EK ja FK) lausunnonantajat kannattivat muistiossa ehdotettua muutosta avoimen- ja kommandiittiyhtiön syntymisestä rekisteröimällä. Muutosta pidettiin yleisesti oikeustilaa selkeyttävänä ja oikeusvarmuutta parantavana tervetulleena muutoksena.

3 a §. Toiminta ennen rekisteröintiä

EK ja SY kannattavat arviomuistion ehdotuksia koskien toimintaa ennen rekisteröintiä.

KKK ja FK huomauttavat, että ehdotetun 1 luvun 3a § 2 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että tietyt perustettavan henkilöyhtiön lukuun tehdyt velvoitteet siirtyvät yhtiölle rekisteröinnin yhteydessä. Perusteluiden mukaan tämä vastaa OYL 2:9:ssä ja 10:2:ssa säädettyä. Lausunnonantajien käsityksen mukaan OYL:n tulkintakäytännössä velvoitteiden ei ole kuitenkaan katsottu varsinaisesti siirtyvän yhtiölle. Sen sijaan yhtiön lukuun ennen rekisteröimistä oikeustoimia tehneet vastaavat edelleen esim. velasta, ellei heitä erikseen vapauteta velkojan toimesta.

KKK:n mukaan yhtiömiehen vastuu ei kuitenkaan ole sama kuin henkilökohtainen velkavastuu; esim. henkilöyhtiöiden saneerauksessa velan leikkaukset koskisivat myös yhtiömiesten vastuita, elleivät he ole antaneet velasta takausta.

KKK:n ja FK:n mukaan lakiehdotuksen perusteluissa ja säännöksen sanamuodossa pitäisi terävöittää sitä, etteivät velvoitteet automaattisesti ”siirry”, vaan velkoja voi kääntyä myös yhtiön puolesta toimineen edustajan puoleen saatavansa perimiseksi, ellei velkoja ole erikseen vapauttanut tätä velkavastuustaan. Velkojalle pitää jättää tämä oikeus, koska olosuhdemuutoksen kesto yhtiösopimuksen tekemisen ja yhtiön rekisteröinnin välisenä aikana voi olla pitkä. Ehdotuksessa tulisi vielä selvemmin käsitellä sitä, kuka on vastuussa yhtiösopimuksen allekirjoittamisen ja yhtiön rekisteröimisen väliaikana syntyneistä velvoitteista.

4 §. Yhtiösopimus ja sen muuttaminen

EK, ESY ja STTK katsoo että vähimmäissisältö on perusteltu ja tuettavissa. Yhtiösopimuksen vähimmäissisältö vastaa osakeyhtiön yhtiöjärjestyksen vähimmäissisältöä lisätynä tiedoilla yhtiömiehistä.

SY, HTM, KHT ja LM pitivät erityisen hyvänä muistion ehdotusta, jonka mukaan yhtiösopimuksen muutokset tulevat voimaan muutoksen rekisteröinnillä. Yhtiösopimuksen vähimmäissisältöä koskeva sääntely (4 §) on oikeustilaa selkiyttävä.

VH:n mukaan yhtiösopimuksen muutoksen rekisteröintipakko tarkoittaa sitä, että VH ei voi muuttaa tai poistaa yhtiömiehen tietoja ennen kuin tieto on merkitty kaupparekisteriin. Yhtiösopimuksen muutosten oikeusvaikutusten sitominen muutoksen rekisteröintiin kaupparekisterissä selkeyttää henkilöyhtiöiden verotusta, kun esimerkiksi yhtiömiehissä ja voitonjakomääräyksissä tapahtuneet muutokset tulevat kirjatuksi rekisteriin, josta ne voi yksiselitteisesti verovalvonnan yhteydessä tarkistaa. VH ei siten voi ottaa huomioon yhtiösopimusten muutoksia, ellei niitä ole rekisteröity. Yhtiömiesten ja niissä tapahtuneiden muutosten rekisteröinti luo edellytyksiä rekisteritietojen automaattiselle hyödyntämiselle VH:ssa.

5 luku

1 §. Yhtiön purkaminen

EK katsoo, että muutosehdotuksen mukainen joustavampi sopiminen yhtiön purkamisesta ja yhtiöosuuden lunastamisesta edistää yhtiömuotoihin tehtäviä sijoituksia ja helpottaa yritystoiminnan muutosten hallitsemista, sekä selkeyttää sopimussuhteita ja luo ennustettavuutta sekä varmuutta mahdollisten exit-tilanteiden varalta.

FVCA pitää esitettyä muutosta erittäin tärkeänä. FVCA haluaisi kuitenkin lisätä esitykseen, että purkamisesta olisi voitava sopia osakassopimuksessa (ei tarvitse olla yhtiösopimuksessa).

FK ja KKK katsovat, että yhtiön purkamista koskevassa määräyksessä ei tulisi voida sopia esimerkiksi pitkistä määräajoista tai muista sellaisista toimenpiteistä, joilla vaarannetaan velkojien oikeuksien toteuttamista yhtiön purkamisen yhteydessä. Pykälä ehdotetun mukaisena antaa liian laveat mahdollisuudet asettaa purkamismenettelyyn kolmansien toimintaa vaikeuttavia määräyksiä. Vastaavasti henkilöyhtiön toiminnan lopettamisen varalta tulisi velkavastuista säännellä yksiselitteisesti.

FK kiinnittää myös huomiota siihen, että henkilöyhtiön toiminnan lopettamisen varalta tulisi velkavastuita käsitellä yksiselitteisesti. Lisäksi perusteluissa voitaisiin käsitellä useimmin esiintyviä käytännön tilanteita.

KHT kannattaa muistion ehdotusta siitä, että yhtiömiehillä olisi voimassaolevan lain mukaisesti oikeus vaatia yhtiön purkamista, kun yhtiösuhteen edellytykset ovat rauenneet lain 5 luvun 5 §:n mukaisesti. KHT kuitenkin toteaa, että lakiin olisi hyvä sisältyä purkamista koskevat pakottavat vähimmäisehdot, joilla turvattaisiin yhtiömiehenä toimivan luonnollisen henkilön oikeudet yhtiön purkutilanteessa sekä menettelysäännöt kohtuuttomaan lopputulokseen johtavan sopimuksen osalta.

KA kiinnittää huomiota siihen, että jo voimassa olevan lain mukaan on periaatteessa mahdollista, että 1 §:n mukainen yhtiön purkamismenettely voi olla yhtiömiehen aloitteesta käynnissä tai alkaa yhtiön konkurssimenettelyn ollessa vireillä. Ehdotettu muutos laajentaisi edelleen niitä tilanteita, joissa yhtiön purkamismenettelyn voisi käynnistää yhtiön konkurssimenettelyn kestäessä. Jos yhtiön konkurssin vireillä ollessa voidaan yhtiömiesten aloitteesta käynnistää toinen, rinnakkainen yhtiön purkamiseen tähtäävä menettely, voi yhtiön oikeudellinen tilanne muodostua epäselväksi. Ongelmallista on esimerkiksi velallisen oikeuksien käyttäminen, jos yhtiö purkautuu konkurssimenettelyn ollessa vielä vireillä. Kahta rinnakkaista ja samaan lopputulokseen päätyvää menettelyä ei voida myöskään pitää tarkoituksenmukaisena. Näistä syistä johtuen KA ehdottaa, että laissa selvennettäisiin konkurssin ja muiden yhtiön purkamiseen tähtäävien menettelyjen keskinäinen suhde.

2 §. Yhtiösopimuksen irtisanominen

KHT, EK, SVA, VTV, FVCA, FK, STTK ja SY kannattavat ehdotusta, jonka mukaan avoimen yhtiön yhtiömiehenä tai kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä olevan oikeushenkilön sekä kommandiittiyhtiön äänettömän yhtiömiehen osalta yhtiösopimuksessa voitaisiin sitovasti sopia yli kymmenen vuoden yhtiökaudesta. Muutoksesta katsottiin olevan hyötyä erityisesti pääomasijoitustoiminnassa. Perusteltuna pidetään sitäkin, että luonnollisen henkilön yhtiösopimuksen irtisanomisoikeus säilytetään nykysääntelyn mukaisena.

ESY pitää riittävänä sitä, että säilytetään mahdollisuus yhtiösuhteen purkamiseen edellytysten olennaisesti muuttuessa ja mahdollisuus nykyistä joustavammin sopia purkamisesta sekä osuuden lunastamisesta. Mahdollisuus sitovasti sopia pitkästä, vaikkapa yli kymmenen vuoden yhtiösopimusajasta ilman irtisanomisoikeutta on sopimusoikeudellinen kysymys.

6 §. Yhtiöosuuden lunastaminen

FVCA:n, EK:n ja SY:n mukaan sopimusvapauden lisääminen on perustelua.

Voimaantulo

TuKK huomauttaa, että voimaantulosäännöksessä tulisi mainita miten purku tapahtuu ja kenen toimesta. Lisäksi vanhojen yhtiöiden rekisteröimisestä säädettäessä on varmistettava rekisteröimisen sujuvuus ja se, että rekisteröinnillä ei aiheuteta jo toimiville yhtiöille liiallista haittaa tai kohtuuttomia ylimääräisiä kustannuksia. Henkilöyhtiöiden on pystyttävä myös tässä siirtymävaiheessa suorittamaan normaalia elinkeinotoimintaansa. Viran puolesta tulisi myös pystyä varmistamaan, että kaikki toimivat henkilöyhtiöt saavat riittävän ajoissa tiedon rekisteröintivaatimuksesta sekä se, että rekisteröimättömiä yhtiöitä vielä muistutetaan asiasta ennen määräajan kulumista umpeen.

KKK:n mukaan siirtymäsäännöksissä tulisi tarkasti huomioida nykyisten avointen ja kommandiittiyhtiöiden asema. Lisäksi KKK pitää tärkeänä, että siirtymäsäännöksissä tarkennettaisiin sellaisten yhtiöiden asemaa, joissa purkaminen jää tekemättä. Esimerkiksi kuka tällaisten yhtiöiden kohdalla ottaa vastaan haasteita ja muita tiedoksiantoja, ja miten velkavastuukysymykset tässä tapauksessa jäsentyvät.

KKK ja FK huomauttavat, että muistiosta ei ilmene perusteluja ehdotetuille siirtymäaikamääräyksille. Näiden lausunnonantajien mukaan olisi aiheellista arvioida, tulisiko yhtiösopimuksen muutoksen rekisteröintiä koskevan siirtymäajan olla yhtiön rekisteröimisvelvollisuutta vastaava 2 vuotta.

VH katsoo, että siirtymäajan säätämällä vältetään tarpeettomat yhtiöiden purkamiset ja oikeudenmenetykset. Olemassa olevien rekisteröimättömien henkilöyhtiöiden rekisteröintivaatimus oletettavasti aiheuttaisi sen, että osa yhtiöistä rekisteröityy kaupparekisteriin ja osa ei. Rekisteröinnin siirtymäajan päätyttyä VH listaisi rekisteröintivelvoitteen laiminlyöneet yhtiöt ja katsoisi ne verotuksessa purkautuneiksi. Tällöin VH:n käsityksen mukaan VH joutuu rekisteröimään kaupparekisteristä poistetut toimivat yhtiöt VH:n rekisteriin uudella y-tunnuksella yhtiömuodottomaksi elinkeinoyhtymäksi (oikeudellinen muoto 57).

4 Vaikutus julkiseen talouteen

VH:n mukaan esitys aiheuttaisi lisäyötä siltä osin, kun tällä hetkellä rekisteröimättömät henkilöyhtiöt eivät rekisteröityisi kaupparekisteriin siirtymäaikana. Koska rekisteröimättömien henkilöyhtiöiden määrä on vähäinen ja odotettavasti suurin osa yhtiöistä rekisteröityisi kaupparekisteriin siirtymäaikana, ei rekisteröimättömien yhtiöiden purkamiseen liittyvä verotustyö olisi merkittävä. Asiakasrekisteröinnin muutosten, listaus-tarpeiden ja sähköisen arkistoinnin muodostussuunnitelman sekä käyttöarkistointiin viennin lisäkustannuksiksi arvioidaan noin 100 000 euroa

Muistiossa esitetty sääntely muuttaa VH:n nykyistä rekisteröintiä. VH ei voi rekisteröidä yhtiötä avoimeksi yhtiöksi (oikeudellinen muoto 10) tai kommandiittiyhtiöksi (oikeudellinen muoto 11) ennen kuin se on merkitty kaupparekisteriin. Tämän vuoksi rekisteröintiin syntyy esiyhtiövaihe kuten osakeyhtiöissäkin.

Verotuksessa elinkeinoyhtymänä pidetään yhteiseen lukuun harjoitettua elinkeinotoimintaa silloinkin, kun toimintaa varten ei ole perustettu henkilöyhtiötä. Esitys muuttaisi perustettavien henkilöyhtiöiden käsittelyä verotuksessa niin, ettei niitä pidettäisi enää yhtiösopimusten allekirjoittamisesta alkaen henkilöyhtiöinä, vaan lähtökohtaisesti yhtiömuodottomina elinkeinoyhtyminä.

VH:lle uudistuksen aiheuttamien kustannusten ja lisäyön minimoimiseksi olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa muutokset suoraan VH:n valmisohjelmistoon. VH:n kustannusten kannalta olisi hyvä, jos lain voimaantuloa voitaisiin lykätä vastaamaan valmisohjelmiston käyttöönoton vaiheistusta. Rekisteröinnin osalta suunniteltu valmisohjelmiston käyttöönotto vuosi on 2015

VTV:n mukaan ehdotetulla muutoksella ei ole merkittävää valtiontaloudellista merkitystä, eikä lakimuutos arviomuistion perusteella vaikuta merkittävästi hallinnolliseen taakkaan

MUISTIO KUULEMISTILAISUUDESTA

Oikeusministeriö
Lainvalmisteluosasto
Markus Tervonen ja
Jyrki Jauhiainen

26.4.2013
OM 2/42/2012

Kuulemistilaisuus avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain muutostarpeesta

Oikeusministeriö järjesti 22.4.2013 kuulemistilaisuuden avoimesta ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain muutostarpeesta (arviomuistio lain muutostarpeesta osoitteessa <http://www.om.fi/fi/index/valmisteilla/lakihankkeet/yhtiooikeus/henkiloyhtiolainmuuttaminen.html>). Kuulemistilaisuuteen osallistui 20 yhtiöiden, pääomasijoittajien, yrityksille palveluita tarjoavien, työmarkkina- ja yrittäjäjärjestöjen ja viranomaisten edustajaa (lista osallistujista liitteenä).

Tilaisuuden aluksi lainsäädäntöneuvos Jyrki Jauhiainen (OM) kertoi arviomuistion valmistelusta (Suomen Pääomasijoitusyhdistys ry:n aloite 2011, arviomuistion valmistelu virkatyönä), kuulemistilaisuuden tarkoituksesta ja hankkeen jatkovalmistelusta (lausuntokierros päättyy toukokuun 2013 lopussa).

Arviomuistiosta yleisesti todettiin:

Manne Airaksinen (Suomen pääomasijoitusyhdistys ry, Suomen asianajajaliitto) totesi arviomuistiossa olevan kyse sekä teoriassa että käytännössä merkittäviä kysymyksiä ja, että arviomuistiossa ehdotetuista muutoksista ei oletettavasti aiheudu haittoja. Sen sijaan ehdotetuista muutoksista olisi hyötyä ainakin pääomasijoitustoimialalla toimiville henkilöyhtiöille. Airaksisen mukaan ehdotus henkilöyhtiön syntymisestä rekisteröimisellä on hyvä ja vastaa muun yhteisölainsäädännön kehitystä. Samoin kannatettava on arviomuistiossa ehdotettu mahdollisuus sopia henkilöyhtiön purkamisesta yhtiömiehiä sitovasti etukäteen. Henkilöyhtiömuodon käyttöä koskevat tilastotiedot osoittavat, että sääntelyssä on parantamisen varaa. Lisäksi totesi, että kommandiittiyhtiön äänettömien yhtiömiesten merkitsemistä kaupparekisterin sijasta kunkin yhtiön vastuulla olevaan osaksluetteloon olisi hyvä vielä arvioida jatkovalmistelussa. Jauhiaisen mukaan äänettömien yhtiömiesten tietojen ylläpitovelvollisuuden siirtäminen yhtiölle on ollut esillä valmistelussa, mutta siitä on luovuttu muiden viranomaisten vastustuksen vuoksi (kysymys muutoksen väitetystä vaikutuksesta harmaantalouden torjuntaan sekä valvontaviranomaisten tarpeesta ylläpitää keskitettyjä koneellisesti käsiteltäviä tietovarastoja).

Ossi Haapaniemi (Suomen veroasiantuntijat ry) totesi arviomuistiossa esitettyjen muutosehdotusten olevan kannatettavia ja yhtyvän Airaksisen kommentteihin edellä. Ehdotettu henkilöyhtiön syntyminen rekisteröimisellä selkeyttäisi myös toiminnan verooikeudellista arviointia (vrt. verotusyhtymä). Lisäksi vastuunalaisen yhtiömiehen

vastuun rajaaminen voisi kasvattaa henkilöyhtiömuodon suosiota. Käytännössä usein osakeyhtiöt toimivat kommandiittiyhtiön vastuunalaisina yhtiömiehinä.

Jauhiainen totesi, että mahdollisuus vastuunalaisen yhtiömiehen vastuun rajaamiseen olisi niin merkittävä muutos, että sen valmisteleminen ei vaikuta mahdolliselta samassa ajassa ja resursseilla kuin miten nyt keskusteltavana olevan muistion sisältämien asioiden valmistelu voitaisiin toteuttaa.

Ilkka Harju (Valtiovarainministeriö, rahoitusmarkkinaosasto) totesi, että arviomuistiossa esitetyn lisäksi henkilöyhtiölain uudistamisen yhteydessä tulee ottaa huomioon valtiovarainministeriössä valmisteilla oleva hanke vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin 2011/61/EU täytäntöönpanosta Suomessa. Lisäksi Harju totesi, että kommandiittiyhtiön äänettömien yhtiömiesten rekisteröinti kaupparekisteriin ei ole pelkästään tekninen kysymys, vaan kyse on omistuksen julkisuudesta myös henkilöyhtiöiden osalta. Lisäksi totesi valtiovarainministeriön suhtautuvan pidättyvästi siihen, että oikeusministeriön lainvalmistelussa otetaan kantaa verotukseen.

Alpo Salonen (HTM-tilintarkastajat ry) piti hanketta periaatteessa kannatettavana ja erittäin merkittävänä. Erkki Mäkinen (HTM-tilintarkastajat ry) totesi, että arviomuistioilla on hyvät pyrkimykset parantaa henkilöyhtiömuodon käytettävyyttä.

Hannu Ylönen (EK) totesi, että arviomuistiossa ehdotetun muutokset ovat kannatettavia.

Paulus Hidén (Suomen pääomasijoitusyhdistys ry) totesi, ettei arviomuistiossa ole viitattu korkeimman oikeuden ratkaisuun KKO:2012:41 (rekisterimerkintärikos, kommandiittiyhtiö), jolla on merkitystä nyt valmisteltavan lain muutoksen kannalta.

Janne Makkulalla (Suomen yrittäjät ry) ei ollut arviomuistiosta erityistä huomautettavaa. Makkulan mukaan näyttää tarkoituksenmukaiselta synnyttää henkilöyhtiö rekisteröimisellä. Arviomuistion ehdotus selkeyttää oikeustilaa. Henkilöyhtiöiden osuus Suomen yrittäjien jäsenkunnassa on noin kymmenen prosentin luokkaa osakeyhtiöiden muodostaessa selkeän enemmistön jäsenistä.

Jyrki Tähtinen (Suomen pääomasijoitusyhdistys ry) piti hanketta erinomaisena ja kysyi, onko välttämätöntä sopia yhtiösopimuksessa yli kymmenen vuoden toimikaudesta; eikä tästä voitaisi sopia myös yhtiömiesten välisessä osakassopimuksessa.

Lisäksi esitettiin seuraavat kommentit:

Airaksinen kysyi, miten tärkeää on viranomaisen näkökulmasta, että kommandiittiyhtiön äänettömät yhtiömiehet on merkitty kaupparekisteriin. Lain mukaan äänettömillä yhtiömiehillä ei ole päätösvaltaa yhtiössä.

Tähtinen totesi, että kommandiittiyhtiön äänettömiä yhtiömiehiä voi olla niin monta ja yhtiöosuudet voivat vaihtaa omistajaa niin nopeasti, että kaupparekisteritiedot eivät käytännössä ole ajan tasalla. Verottajan tieto tällä hetkellä lienee ajantasaisempi ja tarkempi.

Haapaniemi kysyi pitäisikö säätää siitä, että muilla viranomaisilla olisi oikeus saada tieto yhtiömiehistä verottajalta. (Jauhiainen totesi hallinnollisen taakan keventämisen olevan kannatettavaa, ja että hallinnollista taakkaa voitaisiin keventää viranomaisten tietojenvaihdolla)

Mäkinen totesi, että hallinnollisen taakan keventäminen ja tietojenvaihdon edistäminen on käytännössä ollut vaikeaa.

Hidén totesi, että arviomuistion mukaan yhtiösopimuksen muutos tulee voimaan rekisteröimisellä. Yhtiösopimuksen muutosten käsittely pelkästään tällaisesta yhtiöoikeudellisesta näkökulmasta saattaa olla hieman ”yksioikoista” esimerkiksi tarkasteltaessa yhtiöosuuden luovutusta osapuolten välisessä suhteessa.

Osallistujat:

Jouko Koitto	Patentti- ja Rekisterihallitus
Jyrki Tähtinen	Suomen pääomasijoitusyhdistys ry
Paulus Hidén	Suomen pääomasijoitusyhdistys ry
Antti Turunen	Keskuskauppakamari
Ossi Haapaniemi	Suomen veroasiantuntijat ry
Anja Lahermaa	STTK
Alpo Salonen	HTM-tilintarkastajat ry
Erkki K. Mäkinen	HTM-tilintarkastajat ry
Hannu Ylönen	Elinkeinoelämän keskusliitto
Janne Makkula	Suomen Yrittäjät
Manne Airaksinen	Suomen Asianajajaliitto, Suomen pääomasijoitusyhdistys ry
Mikko Reinikainen	PriceWaterhouseCoopers
Jonne Kuittinen	Suomen pääomasijoitusyhdistys ry
Jari Virta	Finanssialan Keskusliitto
Tuija Hartikainen	KHT-yhdistys ry
Aino Ojala	Turun yliopisto / Oikeustieteellinen tiedekunta
Jaana Sallmén	Suomen Kiinteistöliitto ry
Tarja Järvinen	Valtiovarainministeriö
Ilkka Harju	Valtiovarainministeriö
Janne Koivisto	Suomen Kaupan liitto ry

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

ISSN-L 1798-7105
ISBN 978-952-259-313-9 (PDF)

Oikeusministeriö
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO
www.om.fi

Justitieministeriet
PB 25
00023 STATSRÅDET
www.jm.fi